

Grundläggande granskning

Högländets
överförmyndarnämnd

Gemensam nämnd för kommunerna
Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och
Vetlanda

Camilla Karlsson, KomRedo AB

2021-12-13

Innehåll

1. Bakgrund.....	2
2. Revisionskriterier.....	2
3. Syfte och revisionsfrågor	2
4. Metod.....	3
5. Resultat av granskningen	3
5.1 Styrning, uppföljning och kontroll.....	3
5.1.1 Verksamhetsplan och budget.....	3
5.1.2 Uppföljning och rapportering.....	4
5.1.3 Beslut om åtgärder	4
5.1.4 Vidtagna åtgärder utifrån föregående års granskning	4
5.1.5 Uppföljning av nämndbeslut	5
5.1.6 Nämndens arbete med internkontrollplan.....	5
5.1.7 Dataskyddsombud	5
5.2 Måluppfyllelse	6
5.2.1 Mål för verksamhet och ekonomi	6
5.2.2 Ekonomiskt resultat förenligt med budget.....	6
5.3 Bedömning och rekommendationer	6

1. Bakgrund

Kommunens revisorer granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom styrelsen och nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten följs. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Den grundläggande granskningen genomförs varje år och är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser.

2. Revisionskriterier

Våra bedömningar utgår från:

- Kommunallagen (2017:725)
- Reglemente för nämnden
- Mål och budget 2021
- Fullmäktigebeslut

3. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen avser Höglandets överförmyndarnämnd som är en gemensam nämnd för kommunerna Aneby, Eksjö, Nässjö Sävsjö och Vetlanda. Vetlanda är värdkommun för den gemensamma nämnden. Granskningen har avgränsats till år 2021.

Kommunfullmäktige i Vetlanda har fastställt reglemente¹ för den gemensamma nämnden som ska antas av respektive kommunfullmäktige i de samverkande kommunerna. Det som gäller för en nämnd ska, om inget annat sägs, även tillämpas för en gemensam nämnd².

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge underlag för revisorerna att uttala sig om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

Styrning, uppföljning och kontroll

- Har nämnden antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet?
- Har nämnden haft en regelbunden uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet?
- Har nämnden fattat beslut om åtgärder vid avvikelser från budget och verksamhetsmål?
- Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?

¹ Reglemente för Höglandets överförmyndarnämnd, KF 2018-11-21 § 115.

² Kommunallagen 9 kap 23 §.

- Har nämnden en ändamålsenlig uppföljning av nämndbeslut?
- Har nämnden bedrivit ett systematiskt arbete med risker utifrån en fastställd internkontrollplan?
- Har nämnden utsett ett dataskyddsbud?

Måluppfyllnad

- När nämnden genomfört och återrapporterat fastställda uppdrag?
- Har nämnden ett ekonomiskt resultat förenligt med budget?

4. Metod

Granskningen utförs genom inhämtning och granskning av styrande dokument, protokoll, delårs- och årsrapporter samt inhämtning av skriftliga svar på frågor.

Substansgranskning utförs i erforderlig omfattning för att verifiera gjorda utsagor samt att system och rutiner fungerar på avsett sätt.

5. Resultat av granskningen

5.1 Styrning, uppföljning och kontroll

5.1.1 Verksamhetsplan och budget

Revisionsfråga: Har nämnden antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet?

Kommunfullmäktige i Vetlanda sammanfattar fyra mål/uppdrag i budgeten³ 2021 - 2023 genom nyckelord som demokrati, välfärd och hållbar tillväxt. Styrmodellen beskrivs i form av ett styrnings- och förbättringshus. Grunden i mål/uppdrag över planperioden styr via medarbetar-/ledarskapet och ständiga förbättringar mot en gemensam vision med bäring på värdegrunden och prioriterade riktningar för respektive mål.

För den kommunala verksamheten som är organiserad i nämnder beslutas om budget för kommande år i juni efter att förslag tagits fram i budgetberedning. I slutet av året beslutar sedan respektive nämnd om sin interna budget och en sammanställning av detta material lämnas till kommunfullmäktige. Uppföljningen av den kommunala verksamheten sker sedan under verksamhetsåret genom prognoser per februari, april och oktober samt genom ett delårsboksut per augusti. Slutligen sammanställs en årsredovisning efter årets slut som omfattar hela kommunkoncernen.

Budget och verksamhetsplan avseende överförmyndarverksamheten har fastställts i kommunens budget. Nämnden har med utgångspunkt i kommunfullmäktiges mål - service i toppklass - fastställt nämndmål⁴ i december 2020 om en *rättssäker och effektiv granskning, kontinuerlig rekrytering av lämpliga ställföreträdare* samt ett eget tillägg om *ökad digitalisering*. Beslutet har inte delgetts fullmäktige eller samverkanskommunerna Aneby, Eksjö, Nässjö och Sävsjö.

³ Mål och budget 2021 - 2023, KF 2020-10-21 § 113.

⁴ Nämndmål 2021, ÖFN 2020-12-09 § 126.

Muntlig information om att verksamheten följer samma ram som tidigare år med uppräknings för lönerrevision lämnas vid sammanträdet i april under punkten budget. Något beslut om budgeten har inte fattats i nämnden, informationen noteras i protokollet.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden inte har antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet.

Vi rekommenderar nämnden att ta aktiva beslut kring budget och verksamhetsplan i enlighet med kommunens styrmodell, reglemente och samverkansavtal.

5.1.2 Uppföljning och rapportering

Revisionsfråga: Har nämnden haft en regelbunden uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet?

Verksamheterna följs upp genom uttryckta målområden under respektive mål enligt styrmodellen. För mål om service i toppklass ska alla verksamheter sträva efter att leverera tjänster och service på alla högsta nivå genom att erbjuda bättre tjänster. Ett antal nyckeltal har fastställts i kommunens budget för verksamheten.

Nämnden har fattat beslut om nämndmål. Målen följs upp kontinuerligt under rubriken ”information om aktuella ärenden” enligt uppgifter.

Nämnden följer löpande upp ekonomin genom muntlig rapport vid varje sammanträde. Granskningsläget och nyckeltalen följs löpande i stående punkt vid sammanträdena. Verksamheten följs upp i kommunens årsredovisning. Beslut om att godkänna 2020 års bokslut⁵ har fattats i nämnden. Beslutet har inte delgivits kommunstyrelsen eller samverkanskommunerna.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden har haft en regelbunden uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet.

Vi rekommenderar nämnden att ta aktiva beslut kring uppföljningen av både ekonomin och verksamheten i enlighet med kommunens styrmodell, reglemente och samverkansavtal.

5.1.3 Beslut om åtgärder

Revisionsfråga: Har nämnden fattat beslut om åtgärder vid avvikelser från budget och verksamhetsmål?

Inga avvikelser från budget 2021 redovisas i löpande ekonomiuppföljning. Nämnden har inte fattat beslut om några åtgärder. Ekonomiskt överskott i 2020 års bokslut fördelas mellan samverkanskommunerna. Uppföljning av verksamhetsmålen har inte redovisats i nämnden.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden har analyserat avvikelser mot budget i löpande uppföljning av ekonomin.

Vi rekommenderar nämnden att ta aktiva beslut kring uppföljningen av både ekonomin och verksamheten.

5.1.4 Vidtagna åtgärder utifrån föregående års granskning

Revisionsfråga: Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?

⁵ ÖFN 2021-02-17 § 22.

Någon rapportering från föregående års grundläggande granskning har inte påträffats i granskningen.

5.1.5 Uppföljning av nämndbeslut

Revisionsfråga: Har nämnden en ändamålsenlig uppföljning av nämndbeslut?

Nämnden har fattat beslut om att följa upp de beslut som fattas i nämnden i en stående punkt vid varje sammanträde. Av punkten framgår att informationer lämnas.

Nämnden behöver få informationer om beslut som fattas med utgångspunkt i fastställd delegationsordning. Nämnden behöver ta ställning till styrande dokument och återrapporteringen. Det framgår inte av protokollen om sådan rapportering görs.

Bedömning

- Nämnden har uppföljning av beslut fattade i nämnden.

Vi rekommenderar nämnden att införa en rapporteringsrutin för att underlätta för uppföljningen.

5.1.6 Nämndens arbete med internkontrollplan

Revisionsfråga: Har nämnden bedrivit ett systematiskt arbete med risker utifrån en fastställd internkontrollplan?

Av kommunallagen framgår att nämndens ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Nämnden har inte antagit internkontrollplan avseende 2021. Internkontrollplan avseende 2020 finns upprättad och har behandlats i nämnden. Uppföljningen av internkontrollen 2020 utvisar att en av två kontrollaktiviteter inte genomförts och att kontrollmål inte nås. Nämnden har inte fattat några aktiva beslut kring internkontrollen.

Risk för längre handläggningstider utifrån svårigheter med rekryteringen av företrädare har uppmärksammats i kommunens budget. Nämnden följer löpande granskningsarbetet och nyckeltal för handläggningen och vi kan konstatera att nämnden därmed har möjligheter att vidta åtgärder för att minska riskerna. Dokumentationen ger dock inte underlag för bedömning av kontrollen då aktiva beslut med utgångspunkt i rapporteringen inte tas.

Bedömning

- Nämnden har inte fattat beslut om internkontrollplan för 2021.

Vi rekommenderar nämnden att bedriva ett systematiskt arbete med risker utifrån fastställd internkontrollplan med kontinuerliga uppföljning i nämnden och återrapportering i enlighet med kommunens riktlinjer.

5.1.7 Dataskyddsombud

Revisionsfråga: Har nämnden utsett ett dataskyddsombud?

Varje nämnd är personuppgiftsansvarig för sina verksamhetsområden. I ansvaret ingår att utse ett dataskyddsombud samt anmäla ombudets kontaktuppgifter till Integritetsskyddsmyndigheten.

Enligt Dataskyddsförordningen behöver organisationen självständigt bedriva ett aktivt dataskyddsarbete som inte leds av dataskyddsombudet. Det ställs krav på att den som utses till dataskyddsombud måste ha en tillräcklig kunskap om dataskydd och ska utses på grundval av yrkesmässiga kvalifikationer, sakkunskap och förmåga att

utföra uppgifterna. Ombudet ska kunna agera självständigt och oberoende i organisationen och ska rapportera till organisationens ledning.

Nämnden utsåg dataskyddsbud i januari 2019.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden har utsett ett dataskyddsbud utifrån Dataskyddsförordningens krav.

5.2 Måluppfyllelse

5.2.1 Mål för verksamhet och ekonomi

Revisionsfråga: Har nämnden genomfört och återrapporterat fastställda uppdrag?

Nämnden rapporterar i kommunens delårsrapport om aktiviteter för att säkerställa tillgången på ställföreträdare via genomförandet av digitala utbildningstillfällen och utvecklandet av e-tjänsten för att möjliggöra inlämning av digitala årsräkningar. Skrivningen ger indikationer på att nämndmål om kontinuerlig rekrytering av lämpliga ställföreträdare samt ökad digitalisering nås i prognosen. Nämnden har rapporterat om delvis måluppfyllelse i kommunens årsredovisning för 2020.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden delvis har genomfört fullmäktiges uppdrag.

5.2.2 Ekonomiskt resultat förenligt med budget

Revisionsfråga: Har nämnden ett ekonomiskt resultat förenligt med budget?

Nämnden redovisar löpande att budgeten följs. Av kommunens delårsrapport framgår att verksamheten följer budgeten, både i utfall för perioden och i prognosen.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden når ett ekonomiskt resultat förenligt med budget.

5.3 Bedömning och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen låter sig inte bedömas.

Bedömningen grundas på följande:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Intern kontroll		
Har nämnden antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet?	Nej	Nämnden har inte antagit verksamhetsplan och budget genom aktiva beslut

Har nämnden haft uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet i enlighet med styrmodellen?	Delvis	Nämnden har haft löpande uppföljning och rapporterat i kommunens delårsrapport, dock inte tagit aktiva beslut
Har nämnden fattat beslut om åtgärder vid ev. avvikelser mot budget och resultatmål?	Ja	Nämnden redovisar inga avvikelser
Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års granskning	-	Granskningsrapport har ej påträffats
Har nämnden en ändamålsenlig uppföljning av beslut i nämnden	Delvis	Följs upp – oklart innehåll
Har nämnden bedrivit ett systematiskt arbete med risker utifrån en fastställd internkontrollplan?	Nej	Nämnden har inte fattat beslut om internkontrollplan för 2021
Har nämnden utsett ett dataskyddsbud?	Ja	
Ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande		
När nämnden genomfört och återrapporterat fastställt uppdrag (mål)?	Delvis	Återrapporterat om måluppfyllelsen i kommunens årsredovisning 2020
Har nämnden ett ekonomiskt resultat förenligt med budget?	Ja	

Vi rekommenderar nämnden att fatta aktiva beslut kring budget, verksamhetsplan, uppföljning och rapportering i enlighet med kommunens styrmodell, reglemente och samverkansavtal.

Vi rekommenderar nämnden att upprätta och fatta beslut om internkontrollplan utifrån dokumenterad riskanalys kring förutsättningarna att uppfylla fullmäktiges mål och uppdrag.

KomRedo, dag som ovan

Camilla Karlsson

Certifierad kommunal revisor